

עמ"ת 1447/08/14 - ציון ניצן מדמון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
עמ"ת 1447-08-14 מדמון(עציר) נ'
מדינת ישראל
לפני כב' השופטת קלרה רג'יניאנו

11 אוגוסט 2014

העורר
נגד
המשיבה

ציון ניצן מדמון
מדינת ישראל

החלטה

1. העורר נעצר ביום 22.6.2014 לחקירה בעבירות סמים, וב-26.6.2014 שוחרר בהסכמת הצדדים, בתנאים שנקבעו על ידי בית המשפט. מעצר בית מלא למשך 8 ימים בהשגחת אמו ודודו, איסור יצירת קשר עם המעורבים בפרשה והפקדה במזומן בסך 5,000 ₪.

2. בשני תאריכים לא ידועים, לאחר 26.6.2014 (ולפני ה-6.7.2014) וביום 3.7.2014, (כמפורט באישומים 17-19 לכתב האישום), הפר העורר את תנאי השחרור ונעצר מחדש ביום 6.7.2014. תוך תקופת מעצרו הוגשו נגדו כתב האישום והבקשה למעצר עד תום ההליכים.

3. כתב האישום

כתב האישום אוחד ב-19 אישומים.

ב-16 האישומים הראשונים עומד הנאשם לדין בעבירות בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים. מדובר במספר רב של עבירות סחר בסמים מסוג חשיש המשתרעות על פני תקופה שבין נובמבר 2013 ועד לחודש יוני 2014. באישום מס' 12 נטען כי הנאשם סחר בסם מסוכן מסוג חשיש בשלוש הזדמנויות בתקופה שבין שנת 2011 לחודש מאי 2014. בכל העבירות קיבל הנאשם תמורה כספית עבור הסם שסיפק.

באישומים 17, 18 ו-19 עומד הנאשם לדין בעבירות של הפרת הוראה חוקית ושיבוש מהלכי משפט. נטען כי בשתי הזדמנויות ב-26.6.2014 וב-3.7.2014, בעת שהיה משוחרר, יצר הנאשם קשר עם מעורבים בפרשה והנחה אותם מה לומר במשטרה כשיחקרו.

4. יחד עם כתב האיטום הוגשה בקשה להורות על מעצרו של הנאשם עד לגמר בירור דינו. עילות המעצר עליהם נסמכת הבקשה הן עילות המסוכנות והחשש לשיבוש מהלכי משפט. עוד נטען, כי הנאשם הפר את תנאי השחרור שנקבעו על ידי בית המשפט. לשיטתה של המאשימה, חרף העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, המסוכנות הנלמדת מעבירות הסמים שביצע, הפרת ההוראה החוקית וניסיונו לשבש את חקירת המשטרה, מלמדים שלא ניתן ליתן בו אמון ויש להורות על מעצרו עד תום ההליכים.

5. בדיון בבקשת המעצר בבית משפט קמא, לפני כב' השופט אבו שחאדה (מ"ת 24398-07-14) לא הייתה מחלוקת לגבי קיומן של ראיות לכאורה לגבי כל האישומים וקיומן של עילות מעצר. בפני בית משפט קמא הונח תסקיר מעצר של שירות המבחן שבחן את מסוכנותו של הנאשם ואת חלופות המעצר והמפקחים המוצעים והמליץ על שחרורו לחלופת מעצר בפיקוח. בית משפט קמא דחה את המלצת שירות המבחן והורה על מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים. כב' השופט אבו שחאדה ציין בהחלטתו כי מסקנתו של שירות המבחן (שהסיכון הנשקף מהנאשם הוא נמוך) איננה מתיישבת עם פסיקת בית המשפט העליון לגבי עילת המעצר העצמאית והנפרדת שקמה בעת שמדובר בעבירה של הפרת הוראה חוקית, דהיינו, הפרת צו של בית המשפט וזאת במצטבר לביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט. משכך, נוכח הפרת הצו של בית המשפט ועבירות השיבוש שביצע לכאורה הנאשם, שאלת התאמתם של המפקחים הפכה לשאלה שולית.

6. על החלטה זו של בית משפט קמא הוגש הערר נושא הדיון.

נטען בהודעת הערר כי שגה בית משפט קמא בדחותו את המלצת שירות המבחן לשחרר את העורר לחלופת מעצר בבית דודיו, חלופה המפחיתה באופן משמעותי את מסוכנות העורר והחשש לשיבוש הליכי משפט. נטען כי העורר, בן 20, ללא עבר פלילי ומשניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה בתנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של העורר פחותה, על פי מצוות המחוקק יש להורות על שחרורו.

7. בדיון בפני חזר ב"כ העורר על נימוקי הערר והדגיש כי העורר הופנה (על ידי בית המשפט) אל שירות המבחן עוד ביום בו הוגשה הצהרת תובע (ביום 10.7.2014) ובית המשפט חזר על כך בישיבה ביום 16.7.2014. לשיטתו של הסניגור, משגילה בית המשפט דעתו שיש לקבל תסקיר מעצר אודות העורר, והתסקיר שנתקבל המליץ על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, שגה בית משפט קמא משדחה את המלצות שירות המבחן.

8. ב"כ המשיבה מתנגדת לקבלת הערר וסומכת התנגדותה על החלטתו של בית משפט קמא והנימוקים שפורטו בה. היא הדגישה בטיעוניה כי משהפר העורר את תנאי השחרור בערובה, מעשיו אלה מקימים עילת מעצר עצמאית שאינה מחייבת בדיקת חלופת מעצר. נטען כי סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים המחייב בחינת חלופת מעצר אינו חל על סעיף 21(א)(2) המקים עילת מעצר משהופר תנאי מתנאי הערובה או שנתקיימה עילה לביטול השחרור בערובה. בנוסף טענה כי משקלן המצטבר של עילות המעצר מעידות על נורמות עברייניות שהשתרשו אצל העורר ושהוא הוכיח שלא ניתן ליתן בו אמון.

ב"כ המשיבה הפנתה לבש"פ 7364/09 **מדינת ישראל נ' אדרי** ובש"פ 5673/12 **מאיר אטינגר נ' מדינת ישראל**.

9. תסקיר המעצר

העורר בן 20, רווק, טרם מעצרו התגורר בבית הוריו ושירת שירות סדיר בצה"ל. העורר התקשה להסביר נסיבות מעצרו וקשר את התנהגותו לקשרים חברתיים שוליים שקיים לאחרונה. ביטא הבנה להתדרדרות במצבו ואחריותו לבחירותיו. הדגיש כי אינו צורך סמים או אלכוהול.

קצינת המבחן התרשמה כי הוא נתון במצוקה רגשית נוכח מעצרו לראשונה בחייו והוא מהווה אירוע משברי גם עבור משפחתו. חרף חומרתן של העבירות קצינת המבחן התרשמה כי העורר אינו בעל קווי אישיות או עמדות שוליות. נראה כי עקב מעורבותו עם חברה שולית חלה התרופפות ביכולתו להציב לעצמו גבולות.

העורר תיאר קשרים משפחתיים קרובים עם בני משפחה כאשר בני המשפחה מתפקדים באופן תקין ללא מעורבות בפלילים.

קצינת המבחן מעריכה כי נוכח ההרתעה שהושגה עם מעצרו, היכולת שלו להכיר בדיעבד בבעייתיות בהתנהגותו שקדמה למעצרו, היעדר עבר פלילי וגילו הצעיר, כשהוא בעל מערכת תמיכה משפחתית, פחת הסיכון לביצוע חוזר של העבירות וניתן לשקול שחרורו לחלופת מעצר דומיננטית וסמכותית בכפוף לקשר עם שירותנו. החלופה המוצעת היא בבית דודו בגן יבנה.

קצינת המבחן נפגשה עם הוריו של העורר, הדודה (גב' שרונה) והדוד (עופר מדמון). בני המשפחה תיארו עצמם כמשפחה מלוכדת ונורמטיבית שלא צפו את מעצרו של העורר. התייחסו באופן ביקורתי למיוחס לו. הביעו מחויבות לגלות עירנות גבוהה יותר מבעבר. קצינת המבחן התרשמה כי הם מבינים אחריותם כמפקחים וחשיבות הרחקתו מעיר מגוריו ומסוגלים יהיו לזהות מצבי סיכון ולהתנהל מולו באופן סמכותי.

בסופו של תסקיר "**...בהתאם להפחתה שהושגה להערכתנו ברמת הסיכון להישנות התנהגות בעייתית מצידו של ניצן...**" המליצה קצינת המבחן על שחרורו למעצר בית בבית דודו בגן יבנה בפיקוחם של דודיו. בנוסף, הומלץ על פיקוח מעצר של השירות למשך 6 חודשים.

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערר, בתסקיר שירות המבחן, שמעתי טיעוני ב"כ הצדדים ונתתי דעתי להחלטה של בית משפט קמא, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את הערר. החלטתו של בית משפט קמא מפורטת ומנומקת ולא מצאתי כי יש להתערב בה.

תאמר האמת, כי עם כל ההערכה והכבוד שאני רוחשת לעבודתו של שירות המבחן, לא מצאתי בתסקיר נימוק משכנע למסקנה אליה הגיעה קצינת המבחן שפחתה מסוכנותו של העורר. אינני חולקת על קביעתו של שירות המבחן לגבי אישיותם החיובית של המפקחים והיכולת שלהם לפקח על העורר.

השאלה היא מהי מידת האמון שיש ליתן בעורר עצמו.

העורר ביצע עבירות סמים חמורות וניתן לומר שפעל במשך תקופה ארוכה כסוחר סמים לכל דבר ואין חולק שעבירות אלה כשלעצמן מקימות עילת מסוכנות. חרף זאת, חסד עשתה התביעה עם העורר כשהסכימה לשחררו לחלופת מעצר, ככל הנראה מפאת גילו והיעדר עבר פלילי.

לאחר ששחרר, בשלוש הזדמנויות שונות, הפר העורר את תנאי השחרור ויצר קשר עם שלושה מעדי התביעה, והנחה אותם לגבי החקירה המשטרתית וזאת במטרה לשבש את ההליך המשפטי. מרגע שמופר אמון זה, יתקשה בית המשפט לשוב וליתן את האמון הנדרש בעורר פעם נוספת. העורר הוכיח כי יותר אינו ראוי לאמון של בית המשפט.

11. הפרת תנאי השחרור מקימה עילת מעצר עצמאית ונפרדת מכוח סעיף 21(א)(2) לחוק המעצרים ובדין קבע בית משפט קמא ששאלת התאמתם של המפקחים בנסיבות כאלה, הפכה לשאלה שולית. התנהגות זו של העורר מלמדת לכאורה כי אימת הדין איננה שורה עליו וכי הוא מזלזל במודע בהוראות בית המשפט ומפר אותן. עצם ההפרה מהווה כאמור עילה עצמאית המצדיקה מעצרו. מדובר בשלוש הפרות של תנאי השחרור, המלמדות על חוסר האמון שניתן ליתן בעורר ועל מידת האפקטיביות הדלה של המפקחים עליו.

מחובתו של בית המשפט להעביר מסר הן כלפי העורר והן כלפי אוכלוסיית המשוחררים בחלופת מעצר כי הקפדה על תנאי השחרור היא הכרחית ולו בשל הצורך לשמור על קיום מוסד חלופת המעצר.

זאת ועוד, סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים המחייב בחינת חלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של נאשם פחותה ממעצר, איננו חל כאשר מדובר בהפרת תנאי הערובה. ראה בעניין זה בש"פ 7364/09, **מדינת ישראל נ' יניב אדרי**, ניתן ביום 17.9.2009, פורסם בנבו:

"להשלמת התמונה נזכיר כי סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, המחייב בחינת חלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה ממעצר, איננו חל על עניינו. נבהיר: סעיף 21(ב)(1) הנ"ל קובע כדלקמן: לעניין סעיף קטן (א)(1) (בשונה מסעיף 21(ב)(1) - הבהרה שלי - ח"מ) לא יצווה בית המשפט כאמור (דהיינו יורה על מעצר עד תום ההליכים - תוספת שלי - ח"מ), אלא אם נבחנה גם אפשרות קיומה של חלופת מעצר שפגיעתה פחותה ולנאשם יש סניגור או שהודיע שברצונו שלא להיות מיוצג בידי סניגור. המקרה שלפנינו, כאמור, נכנס לגדרי סעיף 21(א)(2) ולא לגדרי סעיף קטן (א)(1) כך שלא חלה עוד בסיטואציה זו החובה (ככזו - בשונה מרשות) לבחון את קיומה של חלופת המעצר שהוצעה על ידי המשיב."

12. סיכומו של דבר, הערר נדחה והחלטת בית משפט קמא תישאר על כנה.

ניתנה והודעה היום ט"ו אב תשע"ד, 11/08/2014 במעמד העורר בא-כוחו עו"ד עדי כרמלי וב"כ המשיבה
עו"ד דפנה ינוביץ-דוד.

קלרה רג'יניאנו , שופטת